

Yazarken senindir sözcükler,
bittiğinde yazmak, herkesin olur...

MAVİ YAZILAR

Prof. Dr. Ferruh N. Ayoglu

ÖZLEMELER

Şimdi kış vakitlerden... Özlemek zamanı yani...

Zaman olur, bağlanmak için karadan alırsın halatı. Karanıdır halat, pek sevilmez böyle bağlanmak, pek istenmez, biliyorum. Ama, yorgunsundur belki, kolayına gelmiştir. Geldiğinde zamanın gitmek vakti, çözersin sende duran ucunu, akar gidersin öylece. Karada kalır zaten karanın olan halat. Bakmazsın belki karada kalana, belki de bakarsın.

İster bak, ister bakma. Hep hüznün kokar karada kalan halat. Çözülüşü gibi ellerin ayrılıkta. Ardından bakmak gibi sessiz gözlerle. Ne yaparsan yap işte; ellerin de gözlerin de orada kalır bir parça. Özlersin...

Bir başka haline ayrılığın doblin derler. İki ucu da sendedir halatın, senindir, iki ucu da sana bağlıdır. Sensindir bir anlamda bağlanan; ya da sen öyle sanırsın. Geldiğinde zamanın gitmek vakti, çözersin sendeki uçlardan birini, toplarsın sende kalanı. Çözdüğün uç, bağlandığın noktadan dolaşıp sana gelir.

Bakarsın, izlersin, seyredersin halatın sana akışını. Ayrılığı, izlersin aslında. Hani gri bir kentin, ayaz bir akşamüstünde, bir sokak başında ayrılmak gibi. Vedalaşmış ellerini cebine saklayıp da adımlarken, geriye dönüp bakmak gibi. Anılar, hüznün, gülümseme, belki de sevinç; kim bilir neler

geçer aklından. Bazen özlemektir gitmenin nedeni, bazen de gittiğinde özlersin...

Kurallar; doğmuşsun, büyümüşsün, öğrenmişsin. Bir düşün, çoğunu öğretmişler aslında. Belki sevmişsin kuralları, işine bile gelmiş belki. Hatta belki sen koydun bazılarını. Belki de sevmemişsin; ama katlanmışsın, bıkmışsın, kızmışsın. Ya da yorulmuşsun sadece. Biraz ara vermek istemişsin ya da gayri yeter demişsin belki. Ya da ne bileyim, sadece mavi çağırılmış seni, belki sen ona sığınmışsın. Özlemişsin yani...

Kurallar dediğim, o halatın kendisi işte; seni bağlayan. Lakin kara dediğim, kara değil her zaman; bağlandığındır aslında. Laf aramızda, deniz de deniz değil hani; mavi, bir yoldur sonuçta. Sözcükleri biz bulduk. Ona elma dedik, buna deniz, şuna mavi. Sözcükler; başkasının da olsa, özleyip sen bulacaksın anlamını. Yani, demem o ki, insansan, özleyeceksin...

Duyduysan yüreğinde gitmek vaktinin sesini, çoktan gittin demektir aslında. Avaredir adın artık. Gitmezsen, hele de gitmişken kalmışsan ya da kalmışken gitmişsen aslında; orası yangın yeri. Sen de biliyorsun dostum, çaresi yok bu işin; avare olmak için, önce halatı çözeceksin. Gitmek, bir büyük sözcük. Biliyorsun, ancak gittiğinde anlayacaksın. Belki de en çok, gittiğinde özleyeceksin...

Belki bağlanmamıştın karaya. Alargadaydın. Salmış çapayı maviye, bir güzel hülyadaydın. Yanıltmasın seni. Akıntı, rüzgar, dalga. Çapan, bağlamasaydı seni karanın devamı olan deniz tabanına, öylece salınamazdın alargada. Öylece salınıp mavinin ortasında, dalıp gidip uzaklara, bilerek vakti geldiğinde gideceğini, daha gitmeden, kopmadan karadan, özleyeceksin...

Ne kadar derindeyse seni bağlayan çapan, o kadar çok asılacaksın halata. Ellerin ıslanacak, orası kesin. Bir de acıyacak halatın ellerindeki izi zaman zaman. Hatta yanacak belki kuru ayazın soğuşunda. Biliyorum, bazen güzeldir özlemek ama, bazen de acı vermez mi insana?

Diyelim ki çözdün halatları, koştun karadan. Averagesin. Seni sarmalayan çıplak denize, o kentli hayatından kalan taranmış saçlarını dağıtan rüzgâra, "haydi" diye seslenen buluta, o görmediğin balığa yoldaşsın artık. Yanılmayasın sakın, bitti sanma özlemek...

Mesela, elin, küçük hareketler yapıyor dümende. Hava, soğuk birazca. Biten günün rüzgarı dolaşıyor alnında. Geriye dönüp bakıyorsun, ardında kıpkızıl günbatımı. Bazen, tam önündedir günbatımı. Sen ona gidersin. Alnını rüzgara verir, yüzündeki tuzu siler, boylu boyunca gelen o ayrılığı izlersin.

Yine böyle bir günbatımıydı, bir dostun anlatmıştı, ufukta batıp giden o kızıl güneş, Apollon'un dört beyaz atın çektiği arabasıymış aslında. Sonra, kaldırarak kadehini günbatımına doğru "karada, arabanın dikiz aynasına yansır ardında kalan günbatımı, denizde, aynadan bakmazsın günbatımına, bu yüzdendir mavide olmanın nedeni" demişti, anımsadın. Türlü halleri var demiştin özlemenin. Belki de en güzeli, en derini, en acısı günbatımıdır denizde. En çok günbatımında özlersin.

Gelen gece, mavide aştığın yol, ellerinin unuttuğun acısı, gözlerinde izi kalan gülümseme, artık duymadığın ses, boşalan bardak; ne varsa geride bıraktığın, dolar gözlerine. Demiştin ya, gitmeyi, gittiğinde anlarsın. Upuzun bir öyküyü, sonuyla birlikte yeniden yaşarsın. Demedi deme. Denizde, gecesi de fenadır özlemenin; sarsılırsın. Ve dostum,

Fotoğraf: Ferruh N. Ayoğlu

gün olur, gittiğin için değil, kaldığı için değil, onsuz gittiğin için özlersin...

Biliyorum, "olsun" diyeceksin, "günbatımının çaresi gündeğümü" diye mırıldanacaksın. Lakin asıl mesele bu değil. Arayıp buldum, şöyle yazmışım Güz Rüzgarları'nda: "Gitmek gündeğümü ise gelmek günbatımı olsun ya da tersi, fark etmez. İkisinde de ufuk çizgisindedir güneş." Demem o ki, gitmekte değil asıl mesele; gidiyorsan bir yerden, gelirsın başka bir yere. Asıl mesele, ufukta, güneşte, sende...

Zor hikayedir özlemek. Kızmasınlar ama, cümle alem matematikçi yazamaz formülünü. Zor hikayedir, zor...

Bir de dostum bir de, ayrılık gibi gibi aynen, gitmek ya da kalmak değildir her zaman özlemenin nedeni. Nasıl, terk etmek, terk edilmek, uzaklaşmak, kopmak, bitiş, yitiriş, yitiriliş değilse her zaman ayrılığın nedeni, nasıl sevmemek değilse her zaman ayrılık, ayrılık, gitmek değildir hep özlemenin nedeni. Mesela, dönmek varsa sonunda gitmenin, kavuşmayı özlemez mi insan? Sonbaharda düşen yaprağı özler de insan, baharda yeşerecek filizi özlemez mi mesela?

Dedim ya, formülü yok bu meselenin. Özlemek, insana dair. Özler insan insansa. Üstelik güzeldir özlemek; insan olduğunu anımsatır insana. Dahası, ölü balık gibi bakmaz özleyen dünyaya; yakışır özlemek insana.

Türlü hali var özlemenin. Dilim buna yetti anca. Ben mavisini anlattım özlemenin, sen yüreğinde bul kendi rengini...